

Programimi në www

Pjesa 5 – CSS (1)

Prof. Asoc. Dr. Ermir Rogova

Hyrje në CSS3

- Cascading Style Sheets 3 (CSS3)
 - Përdoret për të specifikuar prezentimin e elementeve veçmas nga struktura e dokumentit
- Validuesi CSS
 - jigsaw.w3.org/css-validator/
 - Kjo vegël na ndihmon për tu siguruar që kodin e kemi korrekt dhe që do të funksionojë në shfletues që mbështesin CSS3

Stilimi Inline (në rresht)

- Stilimi Inline
 - Deklaron formatin e një elementi individual duke përdorur atributin style
- Shembulli në vijim aplikon stilimin inline në elementin p (paragraf) për të ndryshuar madhësinë dhe ngjyrën e fontit
- Çdo atribut CSS pasohet me : dhe me vlerën e atributit
 - Deklarimet e disa attributeve ndahen me pikpresje (;)

Stilimi inline

```
<!DOCTYPE html>
<html>

  <head>
    <meta charset="utf-8">
    <title>Inline Styles</title>
  </head>

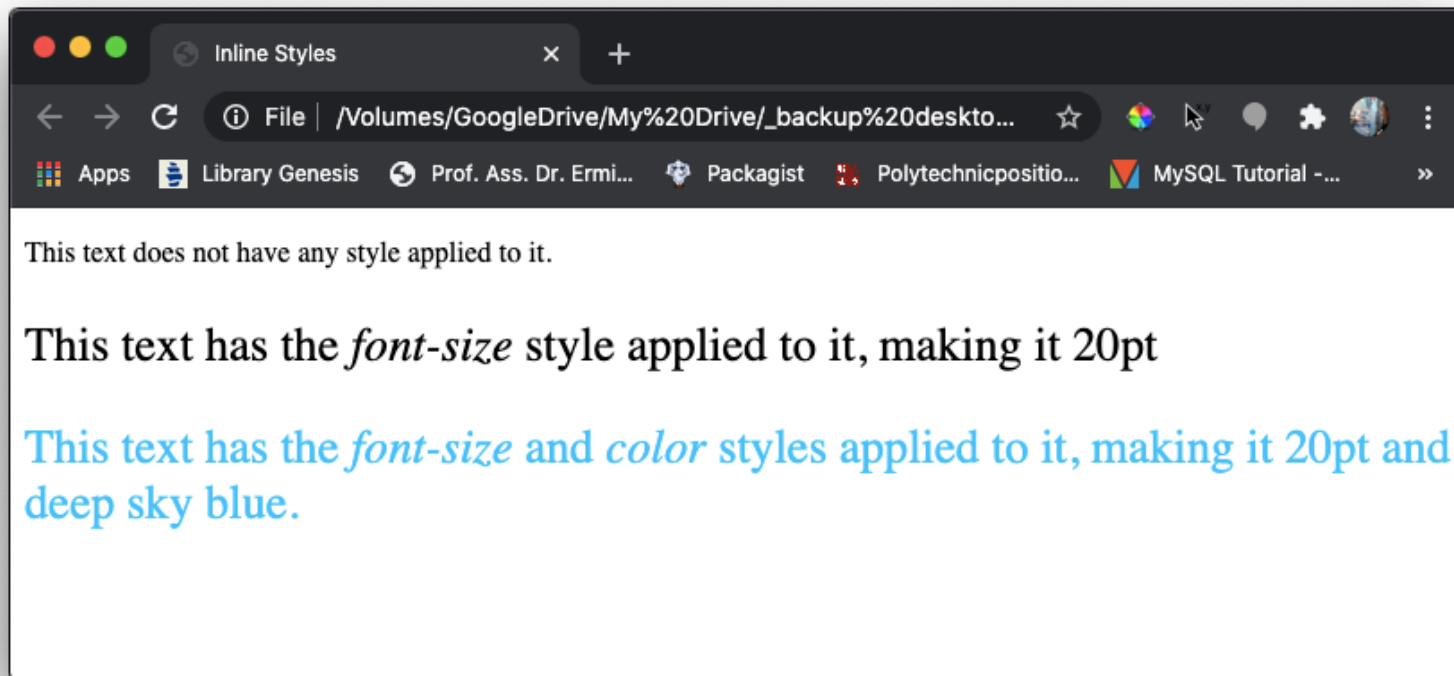
  <body>
    <p>This text does not have any style applied to it.</p>

    <p style="font-size: 20pt;">This text has the
      <em>font-size</em> style applied to it, making it 20pt</p>

    <p style="font-size: 20pt; color: deepskyblue;">
      This text has the <em>font-size</em> and <em>color</em> styles applied to it,
      making it 20pt and deep sky blue.</p>

  </body>
</html>
```

Stilimi inline

Stilimi Inline

- Atributi color përcakton ngjyrën e tekstit
- Për vlerat e atributit color mund të përdoren emrat apo kodet heksadecimale të ngjyrave
- Shembulli në vijim paraqet bashkësinë e ngjyrave standarde në HTML
- Lista complete e ngjyrave standarde dhe atyre të zgjeruara mund të gjendet në adresën www.w3.org/TR/css3-color/

Disa nga ngjyrat

Color name	Value	Color name	Value
aqua	#00FFFF	navy	#000080
black	#000000	olive	#808000
blue	#0000FF	purple	#800080
fuchsia	#FF00FF	red	#FF0000
gray	#808080	silver	#C0C0C0
green	#008000	teal	#008080
lime	#00FF00	yellow	#FFFF00
maroon	#800000	white	#FFFFFF

Stilizimi i integruar (embedded)

- Një teknikë tjetër për përdorimin e CSS është embedded style sheets, apo stilizimi i integruar
- Kjo teknikë mundëson integrimin e një dokumenti CSS3 në sektorin kokë (head) të dokumentit HTML5
- Shembulli në vijim përdor një stilizim të integruar të përbërë nga katër stile

Stilizimi i integruar (embedded)

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <meta charset = "utf-8">
    <title>Embedded Style Sheet</title>

    <style type = "text/css">
      em      { font-weight: bold; color: black; }
      h1      { font-family: tahoma, helvetica, sans-serif; }
      p       { font-size: 12pt; font-family: arial, sans-serif; }
      .special { color: purple; }
    </style>
  </head>
  <body>

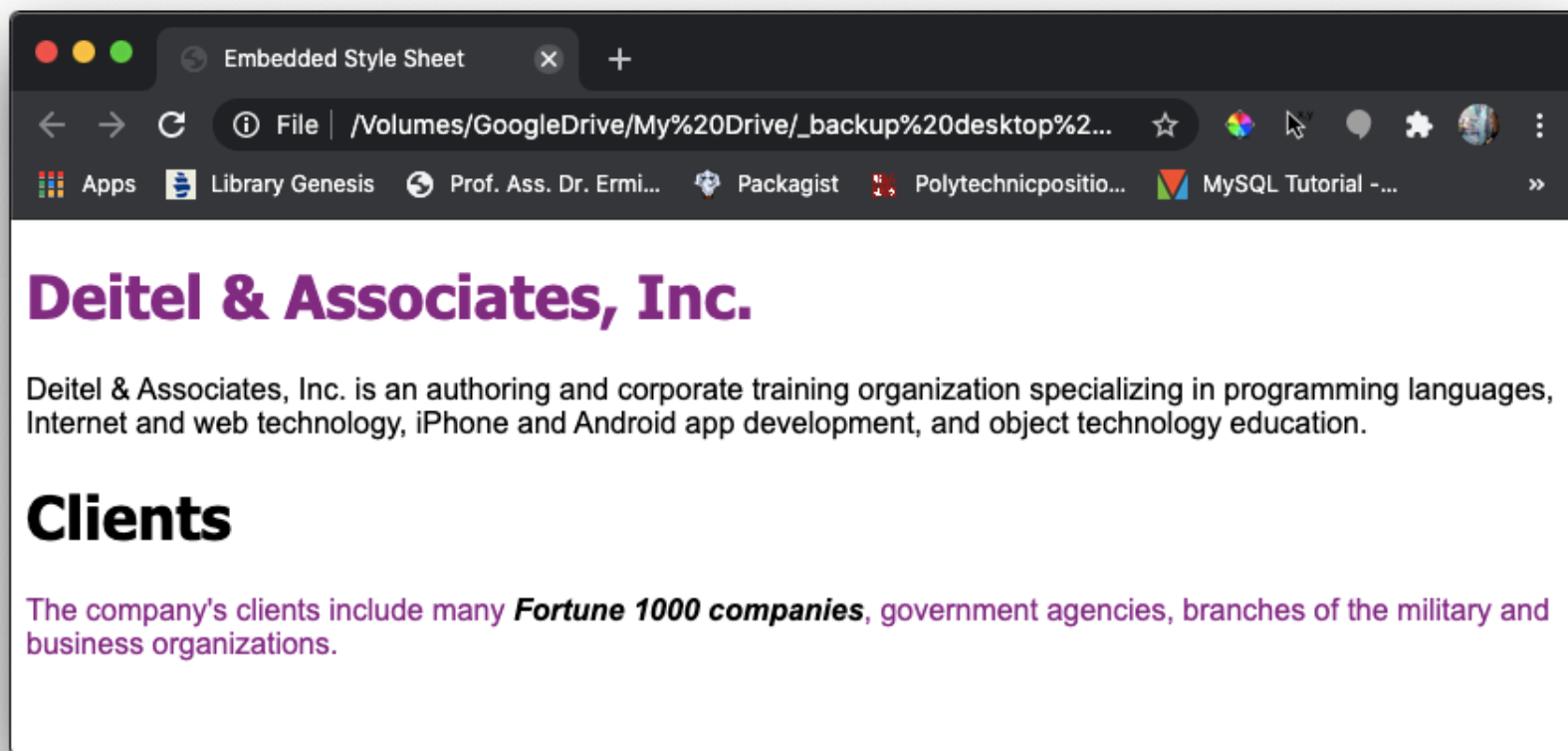
    <h1 class = "special">Deitel & Associates, Inc.</h1>

    <p>Deitel & Associates, Inc. is an authoring and corporate training organization
      specializing in programming languages, Internet and web technology, iPhone and Android
      app development, and object technology education.</p>

    <h1>Clients</h1>
    <p class = "special"> The company's clients include many <em>Fortune 1000 companies</em>,
      government agencies, branches of the military and business organizations.</p>
  </body>
</html>
```


Stilizimi i integruar

Elementi style

- Stilet të cilat vendosen në elementin style përdorin selektorët për aplikimin e elementeve në të gjithë dokumentin
- Atributi type specifikon tipin MIME (formatin specifik të enkodimit)
- CSS përdor tipin text/css
- Shembulli në vijin paraqet një listë të tipeve MIME që përdoren më së shumti
- Lista complete mund të gjendet në adresën :
 - www.w3schools.com/media/media_mimeref.asp

MIME tipet

MIME type	Description
text/css	CSS documents
image/png	PNG images
text/javascript	JavaScript markup
text/plain	Plain text
image/jpeg	JPEG image
text/html	HTML markup

Stilizimi i integruar

- Në pjesen e stilimit deklarohen rregullat CSS
- Për të arritur ndarjen në mes të kodit CSS3 dhe HTML5, përdoret CSS selector i cili specifikon elementet të cilat do të stilizohen sipas rregullës
- Elementi em indikon që përmbajtja duhet të theksohet
- Secila rregull në stilim është e përmbledhur në kllapat gjarpërore { dhe }

Stilizimi i integruar

- Atributi font-weight specifikon trashësinë e tekstit. Vlerat e mundshme janë:
 - bold
 - normal (e parazgjedhur)
 - bolder (më e trashë se bold)
 - lighter (më e hollë se teksti normal)
 - Trashësia mund të specifikohet edhe me shumfishë të 100shit, prej 100 deri 900 (p.sh., 100, 200, ..., 900).
 - Teksti normal është i barabartë me 400, dhe teksti bold është i barabartë me 700.

Klasat Style

- Deklarimet e klasave style paraprihen nga pika (.)
- Ato definojnë stile të cilat mund të aplikohen në cilindo element
- Në shembullin e kaluar klasa special jep tekstit ngjyrë vjollcë
- Ne mund poashtu të deklarojmë selektorë id
- Nëse një element në faqe ka një id, ne mund ta deklarojmë një selektor në formën #elementId për të specifikuar stilin e atij elementi

Font-family

- Atributi font-family specifikon emrin e fontit që duhet të përdoret
- Familjet gjenerike të fonteve lejojnë autorët të specifikojnë një tip të fontit në vend se një font specifik, në rast se shfletuesi nuk mund ta paraqesë fontin specifik

Font-family

Generic font families	Examples
serif	times new roman, georgia
sans-serif	arial, verdana, futura
cursive	script
fantasy	critter
monospace	courier, fixedsys

Font-size

- Atributi font-size përcakton madhësinë e fontit të paraqitur
- Mund të përdorim madhësi me pika ose vlera relative si xx-small, x-small, small, smaller, medium, large, larger, x-large and xx-large
- Vlerat relative preferohen ndaj pikave, sepse autori nuk e di madhësitë specifike të monitorëve të secilit client
- Vlerat relative lejojnë shikim më fleksibil të faqeve

Dekorimi i teksit

- Atributi text-decoration aplikon dekorime në tekstin e një elementi
- Vlerat e mundshme janë:
 - underline
 - overline
 - line-through

Trashëgimia

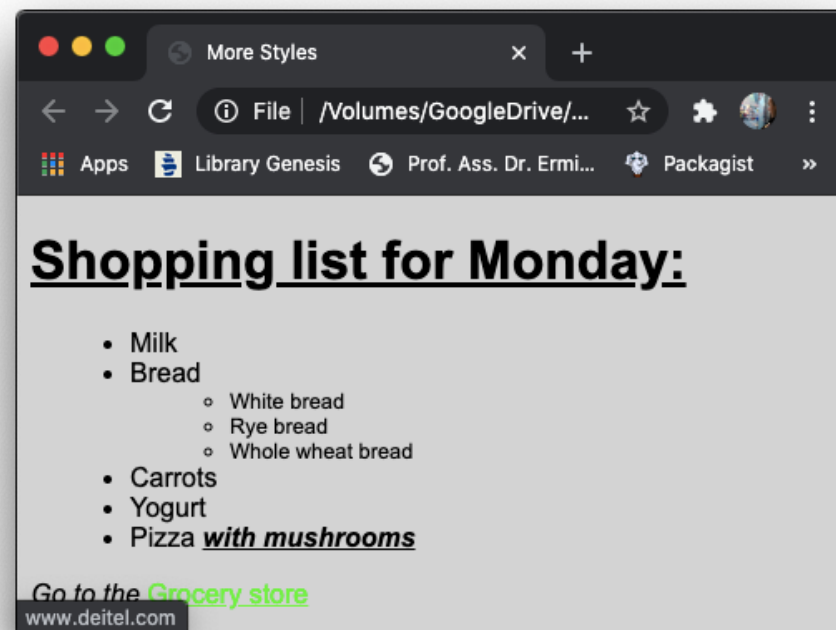
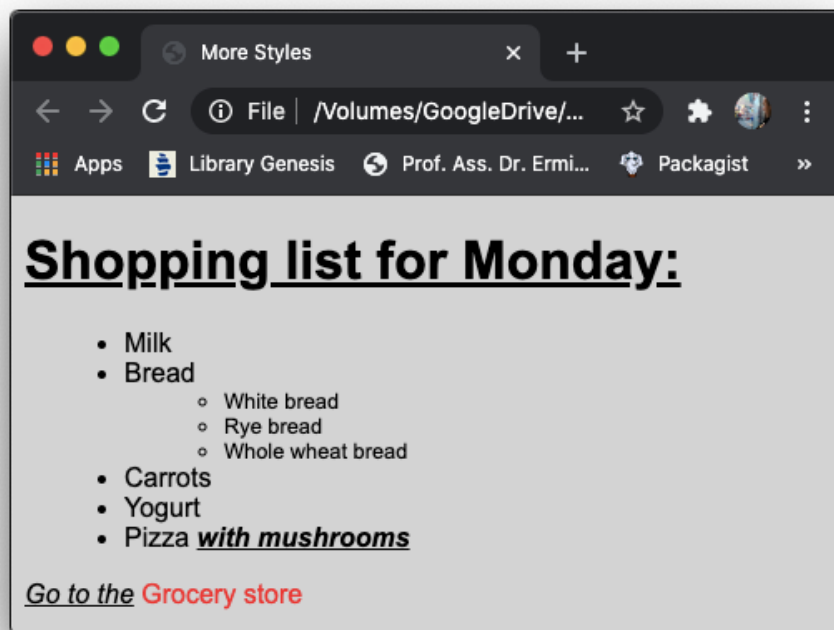
- Shembulli në vijim paraqet një rast të trashëgimisë në të cilin elementi fëmijë (em) trashëgon atributin font-size nga elementi prind (p)
- Mirpo elementi fëmijë ka atributin color që bie ndesh me atë të prindit
- Atributet e definuar për elementet fëmijë janë më specifike se ato për elementet prindër
- Konfliktet zgjidhen në favor të attributeve më specifike, pra në këtë rast stilimi i elementit fëmijë ka përparësi

Trashëgimia

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <meta charset = "utf-8">
    <title>More Styles</title>
    <style type = "text/css">
      body      { font-family: arial, helvetica, sans-serif; background-color: lightgray;}
      a.nodect  { text-decoration: none; color: red; }
      a:hover   { text-decoration: underline; color: lime;}
      li em     { font-weight: bold; }
      h1, em    { text-decoration: underline; }
      ul        { margin-left: 20px; }
      ul ul     { font-size: .8em; }
    </style>
  </head>
  <body>
    <h1>Shopping list for Monday:</h1>
    <ul>
      <li>Milk</li><li>Bread
        <ul>
          <li>White bread</li><li>Rye bread</li><li>Whole wheat bread</li>
        </ul>
      </li>
      <li>Carrots</li><li>Yogurt</li><li>Pizza <em>with mushrooms</em></li>
    </ul>
    <p><em>Go to the </em><a class = "nodect" href = "http://www.deitel.com">Grocery store</a></p>
  </body>
</html>
```

Trashëgimia

Pseudoklasat (klasat e rrejshme)

- Pseudoklasat na japin qasje në përmbajtjen e cila nuk është deklaruar në dokument
- Pseudoklasa hover aktivizohet kur shfrytëzuesi vendos kursorin mbi një element

Madhësitë

- Madhësitë relative:
 - px (pikselat – madhësia ndryshon në bazë të rezolucionit të ekranit)
 - em (fonti që është në përdorim p.sh. 2em = font me madhësi 2 herë më të madhe se ai i zakonshmi)
 - ex (gjysma e fontit në përdorim)
 - Përqindjet (e fontit në përdorim)
- Madhësitë absolute:
 - in (inç)
 - cm (centimetër)
 - mm (milimetër)
 - pt (poena; 1 pt = 1/72 in)
 - pc (pika; 1 pc = 12 pt)

Fletët e jashtme stilimi

- Fletët e jashtme të stilit janë dokumente të veqanta që përmbajnë vetëm rregulla CSS
- Ndhimjnë në krijimin e një pamje uniforme për një web sajt
 - Faqe të ndryshme mund të përdorin të njëjtin stil
 - Modifikimi i një dokumenti të vetëm stili bën ndryshime stilistike të të gjithë sajtit
- Kur nevojiten ndryshime në stilim, mjafton modifikimi i një fajli të vetëm CSS për të bërë ndryshim stili të të gjitha ato faqe të cilat përdorin ato stile

Fletët e jashtme stilimi

- Shembulli në vijim paraqet një fletë të jashtme stilimi.
- Komentet CSS mund të vendosen në cilindo tip tp codit CSS (Stilimi në inline, stilimi i integruar dhe fletët e jashtme stilimi) dhe gjithmonë fillojnë me `/*` dhe përfundojnë me `*/`

style.css

```
body { font-family: arial, helvetica, sans-serif; }  
a.nodect { text-decoration: none; }  
a:hover { text-decoration: underline; }  
li em { font-weight: bold; }  
h1, em { text-decoration: underline; }  
ul { margin-left: 20px; }  
ul ul { font-size: .8em; }
```


Fletët e jashtme stilimi

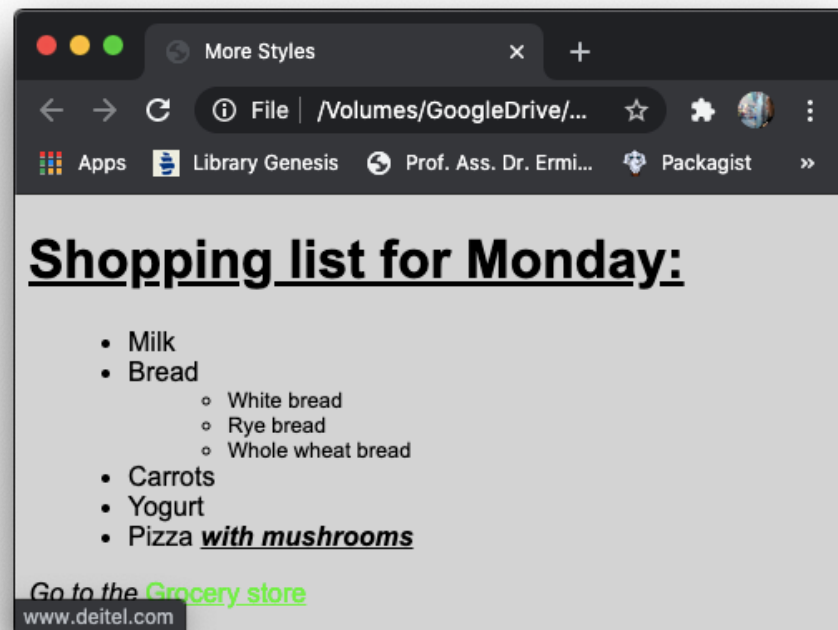
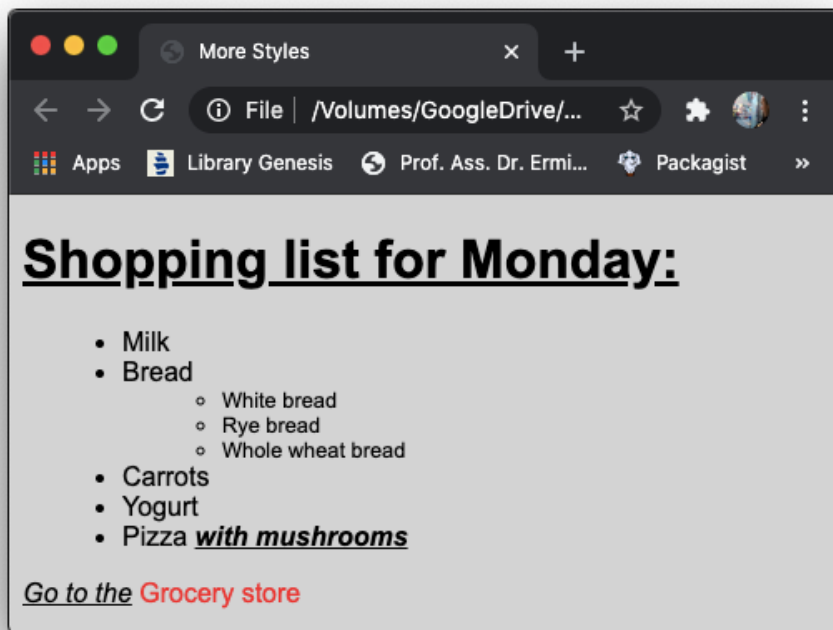
- Shembulli në vijim përmban një dokument HTML5 i cili i referohet një flete të jashtme stilimi
- Elementi link
 - Përdor atributin rel për të specifikuar marrëdhënien në mes të dy dokumenteve
 - atributi rel deklaron që dokumenti i lidhur është fletë stilimi për dokumentin
- Atributi type specifikon MIME tipin e dokumentit të referuar
- Atributi href siguron URL-në e dokumentit stilizues

Index.html

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <meta charset = "utf-8">
    <title>More Styles</title>
    <link rel = "stylesheet" type = "text/css" href = "style.css">
  </head>
  <body>
    <h1>Shopping list for Monday:</h1>
    <ul>
      <li>Milk</li><li>Bread
        <ul>
          <li>White bread</li><li>Rye bread</li><li>Whole wheat bread</li>
        </ul>
      </li>
      <li>Carrots</li><li>Yogurt</li><li>Pizza <em>with mushrooms</em></li>
    </ul>
    <p><em>Go to the</em><a class = "nodec" href = "http://www.deitel.com">Grocery store</a></p>
  </body>
</html>
```

Fletet e jashtme stilimi

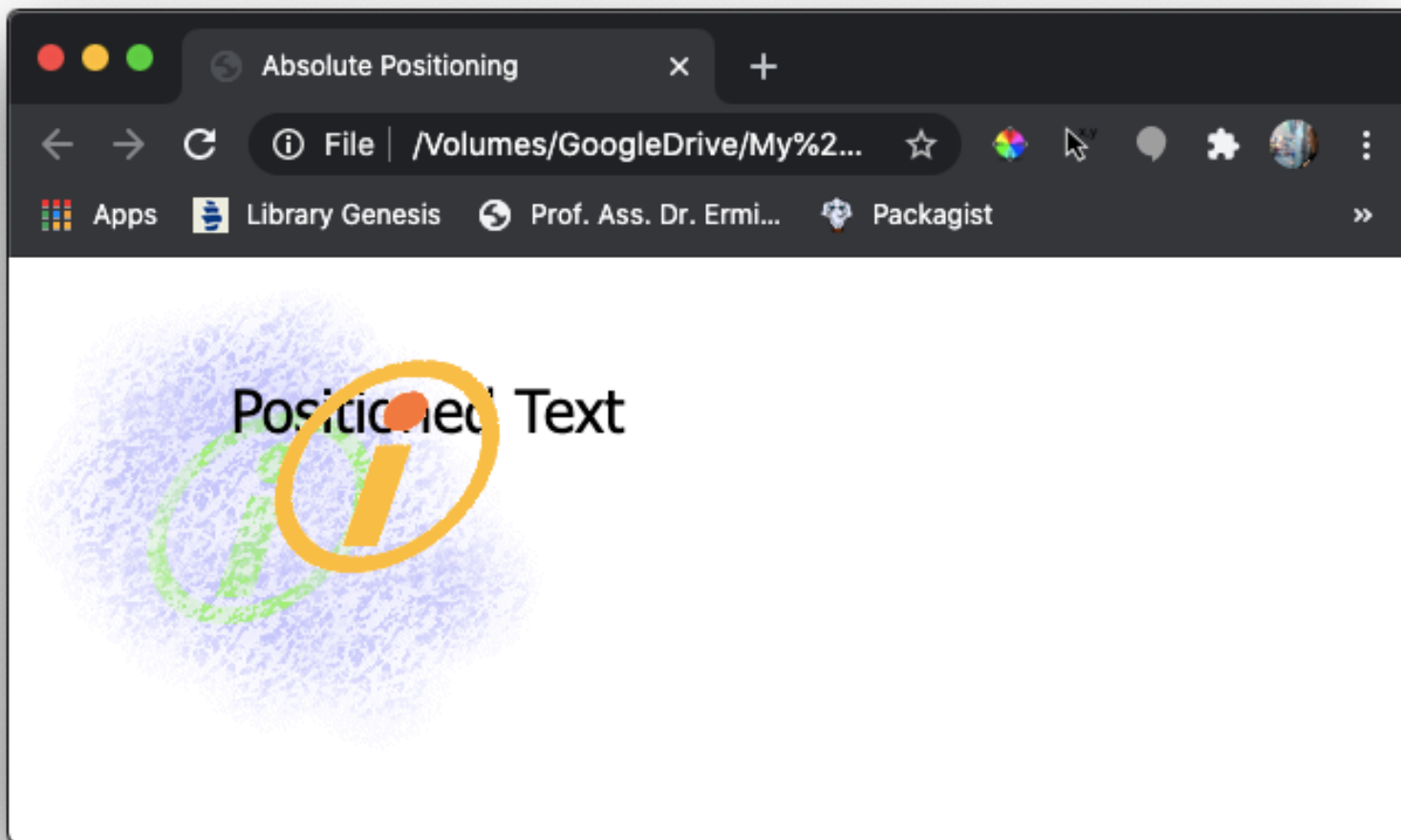
Pozicionimi i elementeve

- Atributi position në CSS
 - Mundëson pozicionimin absolut, i cili jep kontroll mbi vendqëndrimin e elementeve në faqe
 - Zakonisht elementet pozicionohen në faqe sipas rënditjes së tyre në HTML5
 - Specifikimi i pozitës absolute të një elementi, e largon atë nga rrjedha normale e elementeve në faqe dhe e pozicionon atë sipas distancës nga margjinat e elementit prind

Pozicionimi i elementeve

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <meta charset = "utf-8">
    <title>Absolute Positioning</title>
    <style type = "text/css">
      .background_image { position: absolute; top: 0px;
                          left: 0px; z-index: 1; }
      .foreground_image { position: absolute; top: 25px;
                          left: 100px; z-index: 3; }
      .text { position: absolute; top: 25px;
              left: 100px; z-index: 2;
              font-size: 20pt; font-family: tahoma, geneva, sans-serif; }
    </style>
  </head>
  <body>
    <p><img src = "background_image.png" class = "background_image" /></p>
    <p><img src = "foreground_image.png" class = "foreground_image" /></p>
    <p class = "text">Positioned Text</p>
  </body>
</html>
```


Pozicionimi i elementeve

Pozicionimi i elementeve

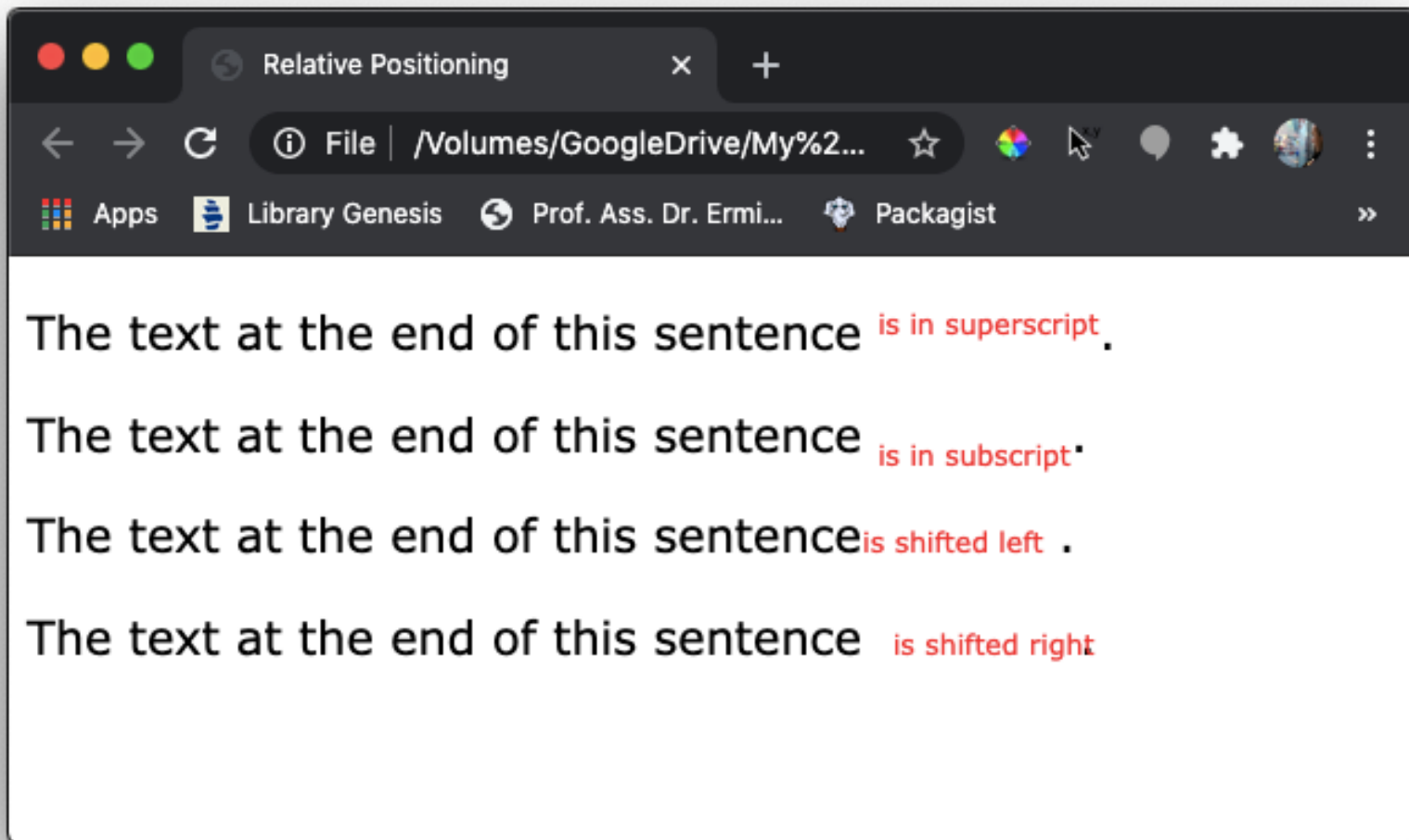
- Atributi z-index lejon zhvilluesin të shtresojë elemente të mbivendosura
- Elementet me vlerë më të lartë të z-index paraqiten përpara elementeve me vlerë më të ultë të z-index
- Shembulli në vijim demonstroi pozicionimin relativ, në të cilin elementet pozicionohen në pozita relative ndaj elementeve të tjera

Pozicionimi relativ

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <meta charset = "utf-8">
    <title>Relative Positioning</title>
    <style type = "text/css">
      p          { font-size: 1.3em;
                   font-family: verdana, arial, sans-serif; }
      span       { color: red; font-size: .6em; height: 1em; }
      .super     { position: relative; top: -1ex; }
      .sub       { position: relative; bottom: -1ex; }
      .shiftleft { position: relative; left: -1ex; }
      .shiftright { position: relative; right: -1ex; }
    </style>
  </head>
  <body>
    <p>The text at the end of this sentence <span class = "super">is in superscript</span>.</p>
    <p>The text at the end of this sentence <span class = "sub">is in subscript</span>.</p>
    <p>The text at the end of this sentence <span class = "shiftleft">is shifted left</span>.</p>
    <p>The text at the end of this sentence <span class = "shiftright">is shifted right</span>.</p>
  </body>
</html>
```

Pozicionimi relativ

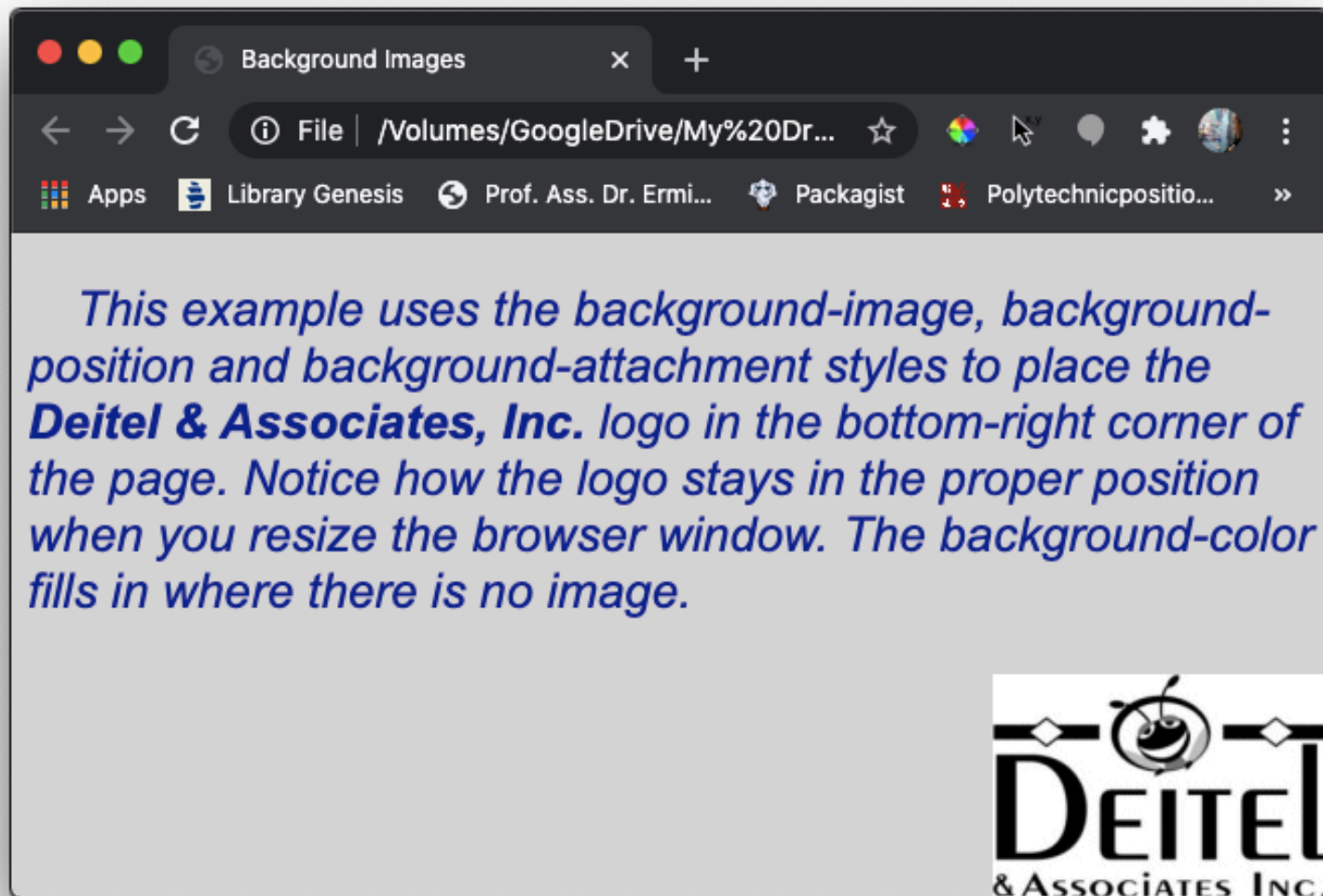
Sfondi (background)

- CSS mund të kontrollojë sfondin e elementeve duke shtuar:
 - Ngjyra
 - Imazhe
- Shembulli në vijim shton një logo në këndin e djathtë të poshtëm të dokumentit
- Kjo logo qëndron e fiksuar në kënd edhe atëherë kur shfrytëzuesi lëviz posht e lartë në përmbajtjen e faqes, si dhe kur dritares së shfletuesit i ndërrojnë dimezionet

Sfondi (background)

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <meta charset = "utf-8">
    <title>Background Images</title>
    <style type = "text/css">
      body { background-image: url(logo.png); background-position: bottom right;
            background-repeat: no-repeat; background-attachment: fixed;
            background-color: LightGrey; }
      p    { font-size: 18pt; color: DarkBlue; text-indent: 1em;
            font-family: arial, sans-serif; font-style: oblique;}
      .dark { font-weight: bold; }
    </style>
  </head>
  <body>
    <p>
      This example uses the background-image, background-position and background-attachment
      styles to place the <span class = "dark">Deitel & Associates, Inc.</span> logo in the
      bottom-right corner of the page. Notice how the logo stays in the proper position when
      you resize the browser window. The background-color fills in where there is no image.
    </p>
  </body>
</html>
```

Sfondi (background)

Sfondi (background)

- Atributi background-image
 - Specifikon URL-në e imazhit, në formatin url(fileLocation)
- Atributi background-position
 - Vendos imazhin në faqe duke përdorur vlerat individuale për top, bottom, center, left dhe right ose në kombinim për pozicionim vertikal dhe horizontal.

Sfondi (background)

- Atributi background-repeat
 - kontrollon përsëritjen e imazhin në sfond
 - no-repeat paraqet vetëm një kopje të imazhit
 - repeat e përsërit imazhin horizontalisht dhe vertikalisht
 - repeat-x përsërit imazhin vetëm horizontalisht
 - repeat-y përsërit imazhin vetëm vertikalisht

Sfondi (background)

- Atributi background-attachment: fixed
 - Fikson imazhin në pozitën e specifikuar nga atributi background-position.
 - Lëvizja lartë e poshtë në përmbajtjen e faqes nuk do ta lëvizë imazhin prej pozitës së përcaktuar
 - Vlera e paracaktuar, scroll, lëviz imazhin kur me shfrytëzuesi lëviz përmbajtjen

Sfondi (background)

- Atributi text-indent
 - Indenton rreshtin e parë të tekstit në sasinë e caktuar
- Atributi font-style
 - Mundëson përcaktimin e tekstit si italic ose oblique

Pyetje???